

Allar fiskimanna inntøkurnar minka

I samband við lögtingsmál nr. 54/1979: Ymisk lógaruppskot um stuðul til fiskivinnuna hevur F.F. sent lögtinginum yvirlit yvir inntøku- og veiðuviðurskipti hjá ísfiskaskipum í 1979 og annars yvirlit yvir inntøkurnar hjá fiskimönnum á øðrum veiðihættum í 1979. Ein samandráttur av inntøkutølunum hjá fiskimönnum í talvuni vísir gongdina í inntøku pr. dag bæði í krónum og samanborendi við lönargongdina annars í samfelagnum.

Óli Jacobsen,
formaður í F.F.:

	Ár	Dag- hýra	Broyt- ing	Lægsta dagløn 1/7 fall	Lut- tøla	Broyt- ing
Størri ísfiskatrolarar	1979	543		311	175%	
	1978	504	+ 8%	276	183	- 4%
Smærri ísfiskatrolarar	1979	434		311	140	
	1978	522	- 17%	276	189	- 26%
Ísfiskalínuskip	1979	327		311	105	
	1978	360	- 9%	276	130	- 19%
Ísfiskagarnaskip	1979	372		311	120	
	1978	439	- 15%	276	159	- 25%
Nótaskip	1979	454		311	146	
	1978	500	- 9%	276	181	- 19%
Rækjuskip	1979	689		311	222	
	1978	537	+ 28%	276	195	+ 14%
Ídnaðarfiskatrolarar	1979	438		311	141	
	1978	402	+ 9%	276	146	- 3%
Hekktrolarar á saltflaka- og ísfiskaveiði	1979	360		311	116	
	1978	362	- 1%	276	131	- 11%
Saltfiskalínuskip	1979	462		311	149	
	1978	459	+ 1%	276	166	- 10%
Hemara- og svartkalvafrystiskip	1979	305		311	98	
	1978	222	+ 37%	276	80	+ 23%
Snelluskip á saltfiskaveiði	1979	312		311	100	
	1978	319	- 2%	276	116	- 14%

Annars kann nevast, at minstadaglønin pr. 1. januar 1980 var 7% hægri enn hon var pr. 1. juli 1979. Sum tað sæst av tølunum omanfyri er yvirhevd minking í inntøkum fiskimanna. Hendan minking er lutvíst beinleiðis í krónum á flestu veiðihættum, sum eisini umfata nógvar størsta talið av fiskimönnum. Men tað sammett verður við lönarlóg annars er talan um minking í inntøkum fiskimanna á øllum veiðihættum uttan á rækjuveiði og á hemara- og svartkalvaveiði, og henda seinna veiðin hevur framvegis eina dagløn, sum er undir minstadagløn á landi.

Til omannevndu uppskot, sum lögtingið nú skal hava til 1. viðgerð, hevur Føroya Fiskimannafelag fylgjandi viðmerkingar:

Viðvíkjandi fesk-fiskaveiðuni

Vit sendu í november landsstýrinum bræv saman við hinum feløgnum í landinum sum hava áhuga í fesk-fiskaveiðuni, har vit mettu, at neyðugt varð við eini hækking í ráfiskaprísunum pr. 1. oktober 1979, sum svararði til kr. 1,20 pr. kg., um fesk-fiskaveiðan undir

Føroyum skuldi kunna halda áfram.

Lætt er to at siggja at við hesum uppskoti er langt frá at fiskimenn hava fingið eina prishækking, sum omanfyri nevnt, og vilja vit mótmæla at ikki í størri mun er fylgt hesum tilmæli.

Fyri tær ymsu fesk-fiskaveiðurnar hava vit annars hesar viðmerkingar: **Viðvíkjandi línuskipum.** Størsti batin í uppskotinum frá landsstýrinum er hjá mann-ingunum á línubátum, men her kunnu vit eisini vísa á, at her eru inntøkurnar so mikið lágar, at tær framvegis eina dagløn, sum er undir minstadagløn á landi.

Vit vilja undirstríka, at neyðugt verður við enn størri bata av inntøkumøguleikum hjá hesum parti av flotanum, men annars halda vit ta uppskotnu avtrappingina vera heilt ógrundaða. Talan er jú als ikki um at avtrappa rakst-

rar-studningin til skipini, hvussu høgt prísurin enn fer upp, og kann tað als ikki vera rimiligt og rætt at bert fiskimenn skulu avtrappa. Og annars at byrja at avtrappa henda lutfalsliga avmarkaða bata, so skjótt prísurin er farin upp við teimum fyrstu 10 oyrum fyrkemur okkum at vera burtur úr vón og viti. Inntøktulíni vísa heilt skiliga, at prísurin skal hækka við nógvar ferðir 10 oyrum, áðrenn inntøkurnar við línubátum kunnu sigast at vera bert nøkulunda rimiligar, og tað sjálvt um hesi 32 oyru standa við. Vit kunnu bert nevna, at minstadaglønin fyri 8 tímars arbeiðsdag á landi í dag er hægri enn miðaldaglønin var við einum línubáti til ísfisk í 1979. Og so kann ein og hvør gessa sær eina meting av hvussu munurin er á tímalønini.

So vit fara í minsta lagi at mæla til, at viðbótin hjá fiskimönnum verður ásett eftir somu reglum sum rakstrarstudningurin til skipini, t.v.s. uttan avtrapping. Tað kann eisini vera mint um, at mettu útreiðslutöluni av hesi skipan eru bygd á ta fullu upphæddina, t.v.s. uttan avtrapping.

Viðvíkjandi trol- og garnaskipum. Skotið er

upp, at manningarstudningur til trol- og garnaveiðu skal vera 5 oyru pr. kg. Sum framlagda uppskotið er orðað, skal hesin studningur ikki avtrappa, men landsstýrismaðurin, sum legði málið fram, segði undir framløguni, at hetta var eitt mistak, og bað hann um at fáa hetta broytt undir viðgerðini í fjárgarnevndini, og verða viðmerkingarnar niðanfyrir gjørdar út frá hesum.

Hetta uppskot er ætlað at minka um viðbótina hjá trolara- og garnamonnum við 2 oyrum. Umroknað til prís merkir hetta sostatt eina lækking uppá 7-8 oyru hjá trolmonnum og 4-5 oyru hjá garnamonnum, ella ein miðallækking í inntøkuni uppá eini 2% í mun til hvat hon annars vildi verið. Hesi ætlan vilja vit mótmæla. Viðbótin er fastlögð eftir lögtingslóg frá 1975, og merkir henda ætlan ein versnan av hesi skipan. Vit halda tað vera heilt órimiligt, tá talan verður um hækking av øllum móguligum veitingum at fara at minka um eina skipan, sum fiskimenn hava.

Vit hava jú longu vist á, at inntøkurnar hjá ísfiskamonnum beinleiðis eru minkaðar frá 1978-79. Hendan minking er í krónum hjá línubátum, garnabátum og smærri trolarum, meðan talan er um minking í inntøkuni í mun til lönarlóg annars hjá øllum ísfiskamonnum. Og alt bendir á, at henda lutfalsliga minking fer at halda fram í 1980. Tá halda vit tað vera heilsleyst við beinleiðis lóggávu at økja um hesa niðurgongd í innteknum. Vit vilja undirstríka, at eingin bólkur av fiskimönnum, sum her er talan um, fær nakra órimiliga høgá inntøku. Tað er nærmast tvørtur ímóti. Vit kunnu nevna sum dømi, at við lægstu tímalønini í dag gevur ein 10 tíma arbeiðsdagur á landi meira enn miðaldaglønin var við teimum smærri ísfiskatrolarunum í 1979.

Vit kunnu bert taka uppáftur, at vit kunnu ikki góðkenna, at grundur eru fyri teirri ætlaðu skerjing av viðbótini, og vilja vit mæla til í minsta lagi, at lógargreinin hesum viðvíkjandi verður samtykt sum hon stendur uttan nakra broyting, og vilja vit annars viðvíkjandi ætlaðu avtrappingini vísa til tað sum er ført fram omanfyri.

At enda vónar og roknar F.F. við, at lögtingið fer at hava viðmerkingarnar í huga, tað nevndu uppskot verða viðgjørt.

Okkara tilmæli eru øll saklig og halda vit tær vera væl undirbygd, og rokna vit tiskil við at tær verða tikin til eftirtektar.

Framhald av forsiðuni

— Javnaðarflokkurin er komin til eina aðra støðu?

— Ja, vit hava fingið útrokningar til vega, sum sýna, at ein partur av tølunum, sum tjóðveldisflokkurin bar fram undir viðgerðini á tingi, ikki eru heilt røtt.

— Erlendur Patursson hevur vist á, at ein inntøka upp á 41.000 kr. fer at missa 11 pst. av prísviðbótini í komandi ári, meðan ein inntøka upp á 180.000 kr. bert kemur at missa 5 pst.

Gloymt lönar-frádráttin

— Hetta er ikki rætt. Fyri at fáa eina skattskylduga inntøku upp á 41.000 kr. skulu vit hava eina brutto-inntøku upp á 45.600 kr., tí burtur av hesum talinum skulu vit draga lönar-frádráttin upp á 4.600 kr. frá.

— Hendan inntøkan fer at fáa eina minni prísviðbót upp á 2.277 kr. ella eina lækking upp á 4,7 pst. Taka vit inntøkuna upp á 180.000 kr., so skulu vit upp á 174.600 kr. í inntøku, tí vit skulu framvegis taka lönar-frádráttin við. Hendan inntøkan fer at fáa eina hægri prísviðbót upp á 6.857 kr., sum í prosentum svarar til eina lækking upp á 3,7 pst.

— Við øðrum orðum er tað ikki so, sum ein partur av tjóðveldisflokkinum hevur vist á, nevniliga ávikavist 11 og 5 pst.

Broytt og óbroytt

— Nú nevndi tú eitt tal upp á 2.277 kr., hvaðani fært tú hetta talið?

— Tað talið fáa vit fram á tann hátt, at um vit rokna við einum prís-vækstri upp á 15 pst. árliga, og rokna út, hvat prísviðbótin vildi giði, um tollur og innflutningsgjöld vóru tikin við, altoð óbroytt, og um vit rokna pristalið uttan toll og innflutningsgjald, altoð sambært landsstýrisuppskotinum. Munurin millum hesi útroknaðu töluni verður 2.277 kr.

— Hvussu høg hevði prísviðbótin verið, um eingin broyting verður framd?

— Hon hevði verið 6.208 kr. Og um lógaruppskotið kemur í gjøgnum, verður viðbótin 3.621 kr.

Skattur ikki við

— Annars kann verða lagt afturat, at skattur verður ikki taldur við í pristalini. Tollur og innflutningsgjald er jú eitt slag av skatti.

— Í øðrum londum hava politikarar fyri fleiri árum

siðani tikið toll og innflutningsgjöld úr pristalini. Í Danmark varð hetta gjørt í 1964.

— Eisini kann verða nevnt, at pristalið hjá okkum verður regulerað fyra ferðir árliga. Í nøkrum londum er eingin pristals-skipan, meðan nøkur lond bert regulera tvær ferðir um árið.

Hækkingin verður minni

— Nú hoyra vit bert, hvussu nógvar hesar ymisku viðbøturnar fara at minka, men hvussu verður vøksturin?

— Bæði í krónum og prosentum fæst hin minna inntøkan nógvar størri endurgjald samanborendi við hina størri inntøkuna, tá skattaløysnin og pristalsviðgerðin verða tikin undir eina.

— Hetta sæst á talvu 3, sum sýnir, at inntøka upp á 45.600 kr. fær 310 kr. minni í skatti, meðan hon fær eitt prisendurgjald upp á 3.621 kr., um vit framvegis halda okkum til ein prís-vækstur upp á 15 prosent í komandi ári. Samanlagt verður talið 3.921 kr. ella plus 8,6 pst. fyri ta inntøkuna.

— Síðan minkar tann prosentvisi vøksturin longur upp inntøkan kemur, og taka vit ta ovas-tu inntøkuna í talvu 3 upp á 184.600 kr., so verður meirskatturin hjá henni 4.270 kr., meðan prisendurgjaldið verður 3.621 kr. Tað vil siga, at henda inntøkan hevur eina minking upp á 649 kr. ella eina minking upp á 0,4 pst.

— Sostatt er ikki talan um eina minking í krónum, men talan er harafturimóti um eina minni hækking enn, um tollur og innflutningsgjaldið ikki varð tikið úr pristalini.

Vendir ikki tunga endan niðureftir

— Loysnin hjá landsstýrinum er søgd at tunga endan niður eftir, er tað ikki so?

— Eg ivist í, um tað er rætt, at loysnin vendir til tunga endanum niðureftir. Um vit góvu fulla kompensatió í gjøgnum pristalið fyri tollhækkingarnar og hækkingarnar í innflutningsgjaldinum, vildi tað ført við sær, at t.d. eini hjún, sum bæði arbeiða og hava eina stóra inntøku, men eingi børn hava, fáa tvær pristalsviðbøtur, meðan ein lag inntøka — ein maður við fleiri børnum og sum er einsamallur at forvinna til húsið — fær bert eina viðbót.

— T.v.s., at tann seinni verður nógvar harðari raktur av tollinum og inn-